

KOMMISJONSFORORDNING (EF) nr. 1749/96**av 9. september 1996****om innledende gjennomføringstiltak for rådsforordning (EF) nr. 2494/95 om harmoniserte konsumprisindeksar(*)**

KOMMISJONEN FOR DE EUROPEISKE FELLESKAP HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fællesskap,

under henvisning til rådsforordning (EF) nr. 2494/95 av 23. oktober 1995 om harmoniserte konsumprisindeksar⁽¹⁾, særlig artikkel 4 og artikkel 5 nr. 3, og

ut fra følgende betraktninger:

Hver medlemsstat skal utarbeide en harmonisert konsumprisindeks (HKPI) fra og med indeksen for januar 1997.

I henhold til artikkel 3 i forordning (EF) nr. 2494/95 er virkeområdet for HKPI varer og tjenester som frambyes til salg på medlemsstatens økonomiske territorium med sikte på direkte å dekke forbrukernes etterspørsel.

Dekningsområdet for de nåværende konsumprisindeksene som utarbeides av medlemsstatene, praksisen som følges for å ta med varer og tjenester som nylig har fått betydning, framgangsmåtene for justering av priser etter kvalitetsendringer i de produktene som observeres, metodene for kombinasjon av priser ved beregning av prisindeks for basisaggregater samt utvalgsmetodene og praksis ved innsamling av priser varierer i en slik grad fra en medlemsstat til en annen at konsumprisindeksene som utarbeides av medlemsstatene, ikke er tilstrekkelig sammenlignbare til at det kan utarbeides HKPI-er.

Praksisen med bruk av tidligere observerte priser til erstatning for månedlige løpende priser gir ikke samme resultat som bruk av innsamlede priser og fører til at konsumprisindeksene som utarbeides av medlemsstatene, ikke er tilstrekkelig sammenlignbare til at det kan utarbeides HKPI-er.

Det er nødvendig å ta med varer og tjenester som nylig har fått betydning både i de HKPI-ene der vektene ajourføres årlig, og i de HKPI-ene der vektene ajourføres mindre hyppig.

I henhold til artikkel 5 nr. 3 i forordning (EF) nr. 2494/95 er det nødvendig å vedta gjennomføringstiltak for at HKPI-ene skal kunne sammenlignes.

I samsvar med artikkel 15 i forordning (EF) nr. 2494/95 skal Kommisjonen (Eurostat) framlegge for Rådet en rapport om HKPI-ene med hensyn til hvor pålitelige de er, og til om de oppfyller sammenligningskravene.

Tiltakene fastsatt i denne forordning er i samsvar med uttalelse fra Komiteen for det statistiske program, nedsatt ved rådsbeslutning 89/382/EØF, Euratom⁽²⁾.

Det europeiske monetære institutt er blitt rådspurt i samsvar med artikkel 5 nr. 3 i forordning (EF) nr. 2494/95 og har avgitt en positiv uttalelse —

VEDTATT DENNE FORORDNING:

I. ALMINNELIGE BESTEMMELSER*Artikkel 1***Formål**

Med henblikk på at hver medlemsstat skal utarbeide en sammenlignbar harmonisert konsumprisindeks (HKPI), er formålet med denne forordning å fastsette

- det opprinnelige dekningsområde for varer og tjenester samt sammenlignbar praksis for ajourføring av dekningsområdet for å ta med varer og tjenester som nylig har fått betydning,
- minstestandarder for kvalitetsjustering,
- minstestandarder for de prisene som brukes,
- formelen for beregning av prisindeks for basisaggregater.

Formålet med denne forordning er også å sikre at prisutvalget foretas på en slik måte at HKPI-ene er tilstrekkelig pålitelige til å kunne brukes i internasjonale sammenligninger og gir opplysninger som gjør det mulig å fastsette minstestandarder for utvalgsteknikk.

(*) Denne fællesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 229 av 10.9.1996, s. 3, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 13/1999 av 29. januar 1999 om endring av EØS-avtalens vedlegg XXI (Statistikk), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fællesskaps Tidende.

(¹) EFT nr. L 257 av 27.10.1995, s. 1.

(²) EFT nr. L 181 av 28.6.1989, s. 47.

*Artikkel 2***Definisjoner**

I denne forordning menes med

- a) «opprinnelig dekningsområde for varer og tjenester i HKPI», de firesifrede kategoriene og underkategoriene som er spesifisert i COICOP-/HKPI-klassifikasjonen (klassifikasjon av individuelt konsum etter formål, tilpasset behovene i forbindelse med HKPI-er) i vedlegg I,
- b) «varer og tjenester som nylig har fått betydning», varer og tjenester der prisendringene ikke uttrykkelig er tatt med i en medlemsstats HKPI, og hvis andel av de beregnede forbruksutgifter utgjør minst en tusendel av de utgifter som omfattes av den aktuelle HKPI-en,
- c) «kvalitetsendring», når en medlemsstat finner at en ny type eller modell av en vare eller tjeneste er så vesensforskjellig fra den vare eller tjeneste som den erstatter, og som tidligere har vært utvalgt for prisobservasjon i HKPI, at det har ført til en vesentlig endring i nytteverdien for forbrukeren. Det foreligger ingen kvalitetsendring når det foretas en omfattende revisjon av HKPI-utvalget,
- d) «kvalitetsjustering», den framgangsmåte som gjør det mulig å ta i betraktning kvalitetsendring ved å heve eller senke den observerte løpende prisen eller referanseprisen med en faktor eller et beløp som tilsvare verdien av nevnte kvalitetsendring,
- e) «utvalgsmål», den prisserie for varer og tjenester som medlemsstatene har til hensikt å innhente for å utarbeide HKPI-en fra januar 1997 eller har til hensikt å innhente på et senere tidspunkt for å oppfylle medlemsstatenes egne standarder eller andre europeiske standarder for pålitelighet eller sammenlignbarhet,
- f) «observert pris», den pris som bekrefte av medlemsstatene,
- g) «beregnet pris», en pris som benyttes i stedet for en observert pris, og som bygger på en passende beregningsmetode. Tidligere observerte priser skal ikke anses som beregnede priser med mindre det kan godtgjøres at de er passende beregninger,
- h) «erstatningspris», en observert pris på en vare eller tjeneste som anses som en direkte erstatning for en vare eller tjeneste der prisen inngikk i utvalgsmålet,
- i) «indeks for basisaggregat», prisindeks for et basisaggregat som omfatter bare prisopplysninger,
- j) «basisaggregat», de utgifter eller det konsum som dekkes av det mest detaljerte stratifiseringsnivå i HKPI-en, og der det ikke foreligger pålitelige utgiftsopplysninger for sammenveingsformål,
- k) «utvalgsteknikk», enhver framgangsmåte for utarbeiding av HKPI der en delmengde av populasjonen av de priser som betales av forbrukerne, brukes for å beregne prisendringen for en kategori av varer og tjenester som dekkes av HKPI-en,
- l) «pålitelighet», at det skal foretas vurderinger på grunnlag av «presisjon», som er et uttrykk for omfanget av utvalgsfeil, og «representativitet», som er et uttrykk for at det ikke forekommer avvik.

II. TILTAK FOR Å SIKRE AT HKPI-ENE KAN SAMMENLIGNES, ER PÅLITELIGE OG RELEVANTE

*Artikkel 3***Opprinnelig dekningsområde**

HKPI-er skal anses for å kunne sammenlignes dersom de omfatter prisindekser og vektorer for hver av kategoriene i vedlegg I som utgjør mer enn én tusendel av de samlede utgifter som dekkes av alle disse kategoriene.

*Artikkel 4***Varer og tjenester som nylig har fått betydning**

Medlemsstatene skal

- a) systematisk identifisere varer og tjenester som nylig har fått betydning,
- b) undersøke hvorvidt varer og tjenester som i henhold til melding fra andre medlemsstater nylig har fått betydning, er relevante.

HKPI-en skal utarbeides slik at den omfatter prisendringer for en vare eller tjeneste som nylig har fått betydning, dersom den aktuelle vare eller tjeneste antas å falle inn under definisjonen i artikkel 2 bokstav b). Dette skal skje innen tolv måneder etter at varen eller tjenesten er blitt identifisert, enten ved å justere vektene for eller innenfor den relevante kategori i COICOP-/HKPI-klassifikasjonen i vedlegg I til denne forordning eller ved å tildele en del av vekten spesifikt til den varen eller tjenesten som nylig har fått betydning.

*Artikkel 5***Minstestandarder for kvalitetsjusteringer**

1. HKPI-ene skal anses for å kunne sammenlignes når det er foretatt passende kvalitetsjusteringer. Når det inntre kvalitetsendringer, skal medlemsstatene utarbeide prisindekser ved å foreta passende kvalitetsjusteringer som bygger på eksplisitte beregninger av verdien av kvalitetsendringen. Dersom det ikke foreligger nasjonale beregninger, skal medlemsstatene benytte beregninger som bygger på eventuelle tilgjengelige og relevante opplysninger fra Kommissjonen (Eurostat).

2. Dersom det ikke foreligger beregninger, skal prisendringer beregnes som forskjellen mellom prisen på den utvalgte erstatning og prisen på den vare eller tjeneste som erstattes. En kvalitetsendring bør ikke under noen omstendighet beregnes som hele prisforskjellen mellom de to produktene, med mindre det kan godtgjøres at dette er en passende beregning. Dersom varer eller tjenester må erstattes etter at de er tilbudt til nedsatt pris, bør erstatningene utvelges ut fra tilsvarende nytteverdi for forbrukeren og ikke ut fra tilsvarende pris.

Artikkel 6

Minstestandarder for priser

1. Medlemsstatene skal utarbeide HKPI-ene på grunnlag av prisene som ble observert i utvalgsmålet.

- Dersom utvalgsmålet krever månedlige observasjoner og de ikke kan foretas fordi et produkt ikke er tilgjengelig, eller av en hvilken som helst annen grunn, kan det benyttes beregnede priser for den første eller andre måneden, mens det skal benyttes erstatningspriser fra den tredje måneden.
- Når utvalgsmålet i unntakstilfeller krever at det foretas observasjoner sjeldnere enn hver måned, skal det benyttes beregnede priser for de månedene der det ikke kreves observerte priser. Beregnede priser kan også benyttes første gang en prisobservasjon ikke foretas. Dersom prisobservasjonen ikke foretas to ganger etter hverandre, skal det benyttes erstatningspriser.

2. Dersom det i de tilfellene nevnt i denne artikkel ikke foreligger erstatningspriser, kan beregnede priser fortsatt benyttes, forutsatt at de ikke brukes i et større omfang enn at sammenligningskravene kan oppfylles.

Artikkel 7

Prisindekser for basisaggregater

HKPI-ene skal utarbeides ved hjelp av en av de to formlene angitt i nr. 1 i vedlegg II til denne forordning eller en alternativ tilsvarende formel som ikke medfører en indeks med systematiske avvik fra en indeks beregnet ved hjelp av en av de angitte formlene på mer enn én tittel av ett prosentpoeng i gjennomsnitt for et år i forhold til året før.

Artikkel 8

Minstestandarder for utvalgsteknikk

HKPI-ene skal anses som pålitelige og sammenlignbare dersom de er utarbeidet på grunnlag av utvalgsmål som for hver COICOP-/HKPI-kategori og under hensyn til den aktuelle kategoris vekt inneholder tilstrekkelig mange basisaggregater til å representere mangfoldet av produkter innenfor kategorien og tilstrekkelig mange priser innenfor hvert basisaggregat til at variasjoner i prisutviklingen i populasjonen tas i betraktning.

Artikkel 9

Kvalitetskontroll

Medlemsstatene skal

- på anmodning fra Kommissjonen (Eurostat) sende inn opplysninger om utgifter som ikke faller inn under det opprinnelige dekningsområdet, uttrykt i prosent av de samlede utgifter som dekkes av HKPI-en; disse opplysningene skal være tilstrekkelige til at det kan fastslås om bestemmelsene i denne forordning overholdes,
- sende inn opplysninger til Kommissjonen (Eurostat) om varer og tjenester som nylig har fått betydning, når de er identifisert, og eventuelt angi hvorfor en vare eller en tjeneste som nylig har fått betydning, ikke er tatt med; disse opplysningene skal være tilstrekkelige til at det kan fastslås om bestemmelsene i denne forordning overholdes,
- overvåke forekomsten av kvalitetsendringer og justeringer som foretas, slik at det kan fastslås om bestemmelsene i denne forordning overholdes, og sende inn opplysninger om dette på anmodning fra Kommissjonen (Eurostat),
- utarbeide og ajourføre en detaljert beskrivelse av utvalgsmålet og foreta kontroller av prisobservasjoner og beregnede priser for å sikre at bestemmelsene i denne forordning overholdes. De skal på anmodning fra Kommissjonen (Eurostat) sende inn opplysninger som gjør det mulig å fastslå om bestemmelsene i denne forordning overholdes,
- når det benyttes en formel som er forskjellig fra formlene i nr. 1 i vedlegg II til denne forordning, på anmodning fra Kommissjonen (Eurostat) sende inn opplysninger om virkningene av denne alternative formelen brukt i utvalgte tidsrom og for utvalgte basisaggregater i et omfang som gjør det mulig å fastslå om bestemmelsene i denne forordning overholdes,
- på anmodning fra Kommissjonen (Eurostat) sende inn opplysninger om utvalgsmålene i et omfang som gjør det mulig å fastslå om bestemmelsene i denne forordning overholdes, og summariske statistiske opplysninger om hvor representative og nøyaktige utvalgene er, slik at Kommissjonen (Eurostat) kan framlegge forslag til minstestandarder for utvalgsteknikk for at de skal inngå i rapporten om HKPI-er i henhold til artikkel 15 i forordning (EF) nr. 2494/95, som skal legges fram i oktober 1997.

III. SLUTTBESTEMMELSER

Artikkel 10

Denne forordning trer i kraft den 20. dag etter at den er kunngjort i *De Europeiske Fællesskaps Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utfærdiget i Brussel, 9. september 1996.

For Kommisjonen

Yves-Thibault DE SILGUY

Medlem av Kommisjonen

VEDLEGG I

Det opprinnelige dekningsområdet for varer og tjenester i HKPI skal omfatte følgende kategorier og underkategorier:

Kode	COICOP-/HKPI-posisjon
01.	MATVARER OG ALKOHOLFRIE DRIKKER
01.1	Matvarer
01.1.1	Brød og kornprodukter
01.1.2	Kjøtt
01.1.3	Fisk
01.1.4	Melk, ost og egg
01.1.5	Oljer og fett
01.1.6	Frukt
01.1.7	Grønnsaker, herunder poteter og andre rotknoller
01.1.8	Sukker, syltetøy, honning, sirup, sjokolade og sukkervarer
01.1.9	Matvarer i.e.n.
01.2	Alkoholfrie drikker
01.2.1	Kaffe, te og kakao
01.2.2	Mineralvann, leskedrikker og juice
02.	ALKOHOLHOLDIGE DRIKKER OG TOBAKK
02.1	Alkoholholdige drikker
02.1.1	Brennevin
02.1.2	Vin
02.1.3	Øl
02.2	Tobakk
02.2.1	Tobakk
03.	KLÆR OG SKOTØY
03.1	Klær
03.1.1	Materialer til klær
03.1.2	Klesplagg
03.1.3	Andre klesartikler og tilbehør til klær
03.1.4	Rensing, reparasjon og leie av klær
03.2	Skotøy
03.2.1	Sko og annet fottøy
03.2.2	Vedlikehold, reparasjon og leie av fottøy
04.	BOLIG, VANN, ELEKTRISITET, GASS OG ANNET BRENSEL
04.1	Betalt husleie
04.1.1	Husleie betalt av leierne
04.1.2	Annen betalt leie
04.3	Alminnelig vedlikehold og reparasjon av bolig
04.3.1	Produkter til alminnelig vedlikehold og reparasjon av bolig
04.3.2	Tjenester knyttet til alminnelig vedlikehold og reparasjon av bolig
04.4	Andre tjenester knyttet til bolig
04.4.1A	Renovasjon (betaling etter konsum)
04.4.2A	Kloakk (betaling etter konsum)
04.4.3A	Vann (betaling etter konsum)
04.4.4	Andre tjenester knyttet til bolig i.e.n.
04.5	Elektrisitet, gass og annet brensel
04.5.1	Elektrisitet
04.5.2	Gass
04.5.3	Flytende brensel
04.5.4	Fast brensel
04.5.5	Varmt vann, damp og is

Kode	COICOP-/HKPI-posisjon
05.	MØBLER, HUSHOLDNINGSARTIKLER OG ALMINNELIG VEDLIKEHOLD AV INNBO
05.1	Møbler, innrednings- og dekorasjonsartikler, tepper og annet gulvbelegg samt reparasjoner
05.1.1	Møbler, innrednings- og dekorasjonsartikler
05.1.2	Tepper og annet gulvbelegg
05.1.3	Reparasjon av møbler, innrednings- og dekorasjonsartikler og gulvbelegg
05.2	Boligtekstiler
05.2.1	Boligtekstiler
05.3	Varme- og kokeapparater, kjøleskap, vaskemaskiner og lignende større husholdningsapparater, herunder tilbehør og reparasjoner
05.3.1	Større elektriske og ikke-elektriske husholdningsapparater
05.3.2	Mindre elektriske husholdningsapparater
05.3.3	Reparasjon av husholdningsapparater
05.4	Glassvarer, dekketøy og kjøkkenutstyr
05.4.1	Glassvarer, dekketøy og kjøkkenutstyr
05.5	Verktøy og utstyr til hus og hage
05.5.1	Større verktøy og utstyr
05.5.2	Mindre verktøy og diverse tilbehør
05.6	Varer og tjenester knyttet til alminnelig vedlikehold av innbo
05.6.1	Ikke-varige husholdningsartikler
05.6.2	Lønnet husarbeid og andre tjenester i hjemmet
06.A	HELSEPLEIE (varer som betales av forbrukeren, og som ikke refunderes)
06.1A	Legemidler og helseartikler samt terapeutiske apparater og terapeutisk utstyr (som betales av forbrukeren, og som ikke refunderes)
06.1.1A	Legemidler (som betales av forbrukeren, og som ikke refunderes)
06.1.2A	Andre helseartikler (som betales av forbrukeren, og som ikke refunderes)
06.1.3A	Terapeutiske apparater og terapeutisk utstyr (som betales av forbrukeren, og som ikke refunderes)
07.	TRANSPORT
07.1	Kjøp av kjøretøyer
07.1.1A	Nye biler
07.1.1B	Brukte biler
07.1.2	Motorsykler
07.1.3	Sykler
07.2	Drift og vedlikehold av personlige transportmidler
07.2.1	Reservedeler og tilbehør
07.2.2	Drivstoff og smøremidler
07.2.3	Vedlikehold og reparasjon
07.2.4	Andre tjenester knyttet til bruk av personlige transportmidler — i henhold til ENS-konvensjoner ⁽¹⁾
07.3	Transporttjenester
07.3.1	Persontransport med jernbane
07.3.2	Persontransport på vei
07.3.3	Persontransport med fly
07.3.4	Persontransport til sjøs og på innlands vannveier
07.3.5	Andre kjøpte transporttjenester
08.	KOMMUNIKASJON
08.1	Kommunikasjon
08.1.1	Posttjenester
08.1.2	Telefon- og telefaksutstyr
08.1.3	Telefon-, telegraf- og telefakstjenester

Kode	COICOP-/HKPI-posisjon
09.	FRITID OG KULTUR
09.1	Fritidsutstyr og tilbehør, herunder reparasjoner
09.1.1	Utstyr for mottak, opptak og gjengivelse av lyd og bilde
09.1.2	Fotografisk og kinematografisk utstyr og optiske instrumenter
09.1.3	Databehandlingsutstyr
09.1.4	Andre større varige konsumgoder knyttet til fritid og kultur
09.1.5	Spill, leker og hobby, utstyr til sport, camping og utendørs aktiviteter
09.1.6	Utstyr til opptak av bilder og lyd
09.1.7	Blomster og hage
09.1.8	Kjæledyr
09.1.9	Reparasjon av utstyr og tilbehør knyttet til fritid og kultur
09.2	Tjenester knyttet til fritid og kultur
09.2.1	Tjenester knyttet til fritids- og kulturaktiviteter for grupper
09.2.2	Andre tjenester knyttet til fritid og kultur
09.3	Aviser, bøker og papirvarer
09.3.1	Bøker
09.3.2	Aviser og tidsskrifter
09.3.3	Diverse trykksaker
09.3.4	Papirvarer og tegnemateriell
09.4	Pakketurer — unntatt reiseforsikring
09.4.1	Pakketurer — unntatt reiseforsikring
10.A	UTDANNING (som vanligvis betales av forbrukerne i medlemsstatene)
11.	HOTELLER, KAFEER OG RESTAURANTER
11.1	Restauranttjenester
11.1.1	Restauranter og kafeer
11.1.2	Kantiner
11.2	Hotelltjenester innenfor medlemsstaten
11.2.1	Hotelltjenester innenfor medlemsstaten
12.	ANDRE VARER OG TJENESTER
12.1	Personlig pleie
12.1.1	Hårpleie og skjønnhetspleie
12.1.2	Artikler til personlig pleie og toalettartikler
12.2	Personlige effekter i.e.n.
12.2.1	Smykker, ur og armbåndsur
12.2.2	Andre personlige effekter
12.4A	Forsikring
12.4.2A	Forsikring i forbindelse med bolig — innboforsikring
12.4.4A	Forsikring i forbindelse med transport — motorvognforsikring — unntatt reiseforsikring
12.5A	Finansielle tjenester i.e.n.— unntatt renter og gebyrer som beregnes som en del av transaksjonsverdien
12.5.1.A	Finansielle tjenester i.e.n. — unntatt renter og gebyrer som beregnes som en del av transaksjonsverdien
12.6	Andre tjenester i.e.n.
12.6.1	Andre tjenester i.e.n.

(¹) Det europeiske nasjonalregnskapssystem, ENS 1995.

VEDLEGG II

Formel som skal benyttes ved beregning av prisindekser for basisaggregater

1. Ved utarbeiding av prisindekser for basisaggregater benyttes enten forholdet mellom aritmetiske

$$\text{gjennomsnittspriser } \frac{\frac{1}{n} \sum p^a}{\frac{1}{n} \sum p^b} \text{ eller forholdet mellom geometriske gjennomsnittspriser } \frac{[\prod p^a]^{1/n}}{[\prod p^b]^{1/n}}$$

der p^a er markedspris, p^b er referanseprisen og n er antall slike priser i basisaggregatet. En alternativ formel kan benyttes dersom den oppfyller sammenligningskravet i artikkel 7.

2. Det aritmetiske gjennomsnitt av prisforholdet $\frac{1}{n} \sum \frac{P^a}{P^b}$ bør normalt ikke benyttes fordi det i mange tilfeller ikke vil være mulig å oppfylle sammenligningskravet. Det kan benyttes unntaksvis dersom det kan godtgjøres at det oppfyller sammenligningskravet.

3. Prisindeksen for et basisaggregat kan beregnes som en kjedeindeks, fortrinnsvis ved hjelp av en av de to formlene nevnt ovenfor. Dersom man for eksempel benytter forholdet mellom aritmetiske gjennomsnitt, betyr det:

$$I^{tb} = \frac{\sum_{i \in s_b} P_i^1}{\sum_{i \in s_b} P_i^b} \cdot \frac{\sum_{i \in s_t} P_i^2}{\sum_{i \in s_t} P_i^1} \dots \frac{\sum_{i \in s_{t-1}} P_i^1}{\sum_{i \in s_{t-1}} P_i^{t-1}}$$

der P_i^t angir den i^{te} prisen for et gitt basisaggregat i tidsrommet t og s_t angir prisutvalget innhentet for basisaggregatet i tidsrommet t . Dette utvalget kan i praksis ajourføres månedlig, eller, slik det er vanlig når priser ikke er tilgjengelige, over et lengre tidsrom. Dersom det ikke er noen utskifting

mellom basisperioden b og tidsrommet t , blir I^{tb} lik $\frac{\sum_{i \in s_b} P_i^t}{\sum_{i \in s_b} P_i^b}$, det enkle forholdet mellom aritmetiske

gjennomsnitt (eller analogt med den geometriske formel beskrevet ovenfor). Det aritmetiske gjennomsnitt av prisforholdet må ikke benyttes der sammenkjedingen skjer oftere enn på årsbasis.

—————